

Datum: 03.04.2019.
Broj: 02-04 (4143)

**Ministarstvo unutrašnjih poslova Republike Srpske
Trg Republike Srpske 1
78000 Banjaluka**

PREDMET: KOMENTAR NA NACRT ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O JAVNOM REDU I MIRU

Poštovani/a,

Transparency International u BiH (TI BiH) je upoznat sa predmetnim Nacrtom iz naslova, te Vam ovim putem dostavljamo komentar na član 4. Nacrta kojim se mijenja član 24. Zakona o javnom redu i miru. Komentar Vam dostavljamo kako je Vaše Ministarstvo obrađivač istog.

Predloženom izmjenom proširuje se prekršaj javnog reda i mira iz člana 24. Zakona na način da se sada kao prekršaj predviđa i „**neovlašćeno fotografisanje ili snimanje kojim se ometa službenik dok vrši svoje dužnosti**.“ TI BiH smatra, između ostalog, da je ovdje nepravilno i nesmotreno predviđen pojam „neovlašćeno“ koji se u kontekstu neovlašćenog fotografisanja/snimanja pojavljuje npr. kao pojam u krivičnopravnim propisima pri razmatranju inkriminacije iz člana 156. Neovlašćeno fotografisanje. Ali ovdje se pojam „neovlašćeno“ pojavljuje kao kvalifikativ uz radnju izvršenja kojim se traži da je došlo do npr. sačinjavanja video snimka 1) bez pristanka lica koje se snima i 2) uz osjetno zadiranje u privatni život snimljenog lica (vidi više: *Komentar Krivičnog zakonika Republike Srbije, Zoran Stojanović, Beograd 2018*).

Iako se radi o drugačijoj vrsti protivpravnosti iz ovog se izvodi da se pojam *neovlašćeno* vezuje za snimanje **bez pristanka** trećeg lica i uz zadiranje u nečiju **privatnu sferu**. Dakle, za pojam neovlašćeno vezuje se izuzetno visok standard koji je jasno preciziran u krivičnopravnoj praksi. Kod ovdje spornog prekršaja postavlja se pitanje šta će se smatrati neovlaštenim snimanjem ili fotografisanjem jer predlagač/obrađivač propisa vezuje sada neovlašćeno fotografisanje i snimanje za ometanje službenika dok vrši svoje dužnosti. Prema mišljenju naše organizacije sporna odredba kao takva je odviše nejasna, ostavlja prostor za različita tumačenja, te nisu ispoštovana pravila normativne tehnike kojima se zahtijeva preciznost i jasnoća, posebice kod odredaba kojima se povlači pitanje kaznene odgovornosti (prekršajne ili krivične).

Napominjemo i da je zakonodavac predvidio krivičnopravnu zaštitu od neovlašćenog snimanja u odnosu na sva lica sa ciljem da se zaštiti njihova privatnost, te je tu zaštitni objekat i cilj zaštite jasan i proporcionalan povredi/ugrožavanju dobra – zaštita privatnosti/intime, dok se ovdje postavlja pitanje čime opravdati prekršajnu odgovornost koja povlači za sobom kao moguću kaznu i kaznu zatvora kod snimanja i/ili fotografisanja službenih lica pri obavljanju njihovih dužnosti. **Tj., da li je zamišljeno snimanje kojim se sprečava službeno lice u vršenju službene dužnosti zaista takva vrsta povrede koja ugrožava zaštićeni objekt/dobro do te mjere da kao društveno neprihvatljiva radnja zahtijeva propisivanje prekršaja o javnom redu i miru?** Čime se to vodio obrađivač kada se odlučio na ovo rješenje, jer isto nije obrazloženo u datom obrazloženju Nacrta. Mišljenja smo da ne postoji opravdanje kojim se može opravdati proporcionalnost date zaštite koja za sobom povlači čak i kaznu zatvora.

Napominjemo da bi jedno ovakvo rješenje moglo se negativno odraziti i na uživanje osnovnih ljudskih prava i sloboda, kao što su pravo na slobodu izražavanja, okupljanja, kretanja, itd. Npr. fotografisanje ili snimanje

policijskih službenika na javnim okupljanjima smatra se demokratskim standardom prema Smjernicama o slobodi okupljanja koje je pripremio OSCE/ODIHR, Savjet Evrope/Venecijanska komisija. Smjernice su ovdje nedvosmisleno jasne: „Fotografisanje ili video snimanje policijskih akcija od strane učesnika ili trećih lica ne treba sprečavati, a svaki zahtjev da se predaju snimci ili digitalno sačuvane fotografije ili snimci organima za provođenje zakona trebaju biti predmet **prethodne sudske odluke**.“

Zbog svega navednog pozivamo Vas da povučete član 4. Nacrta, te da ne pristupite izmjenama člana 24. Zakona o javnom redu i miru na gore opisan način.

S poštovanjem,

Transparency International BiH